

In de praktijk: MijnBorne2030: van, voor en door burgers

Door: Miranda Mulder

De Galjaardprijs 2011. Als enige Nederlandse project genomineerd voor de European Public Sector Award. Borne, een gemeenschap met ruim 21.000 inwoners, liet de nieuwe toekomstvisie vanaf het begin opstellen door de bevolking. De gemeenteraad werd bestempeld als een raad met lef, maar reageerde daarop met 'we zijn een raad met vertrouwen in onze burgers'. Dat vertrouwen was, naast verwachtingsmanagement, de grote kracht van MijnBorne2030.

Kracht van de gemeenschap

Bij het 800-jarig bestaan van Borne, in 2006, bleek de enorme kracht van de Bornse gemeenschap. De gemeenteraad van Borne besloot daarom in 2010 om de nieuwe toekomstvisie een visie te laten worden van die gemeenschap, met de gemeente als partner tussen andere partners: een participerende overheid. Met enkele kaders, budget en de eis dat iedereen zou moeten kunnen meedoen, werd een aftrapbijeenkomst gehouden met als vraag: 'wie doet er mee?'

In totaal twintig organisaties namen de uitdaging aan en vormden samen de regiegroep. Deze regiegroep, waarbij de gemeente een van de partners was, werd de opdrachtgever voor de toekomstvisie. Zij bepaalden samen het proces, de werkwijze en ondernamen de acties. Door gebruik te maken van hun achterban, kwam heel Borne in beweging.

Er was een beperkt budget van € 50.000,- plus de toezegging aan de regiegroep dat een projectleider en een communicatieadviseur vanuit de gemeente het project zouden ondersteunen. Later in het project is er nog € 60.000,- aan subsidie bijgekomen vanuit de Provincie Overijssel. De gedeputeerde noemde MijnBorne2030 de hoogste vorm van burgerparticipatie en een voorbeeld voor anderen. Met die extra subsidie kon met name de communicatiecampagne beter op poten worden gezet.

Drie bouwstenen – vier scenario's

Het project werd opgezet aan de hand van drie bouwstenen: een trendstudie, een identiteitsonderzoek en ambitiegesprekken. Bij deze bouwstenen werd volop gebruik gemaakt van de input van iedereen die daar iets over wilde zeggen. De regiegroepleden organiseerden ambitiegesprekken, de lokale omroep ging met 'de BorneBox' op pad

om input op te halen en de communicatieadviseur (vanuit de gemeente vrijgemaakt voor de regiegroep) trok alle registers open om mensen te bereiken. Vervolgens zijn op basis van die bouwstenen door de regiegroep vier realistische scenario's ontwikkeld die voorgelegd zijn aan de inwoners en waarop zij konden stemmen.

De grote lijn van de fasen in het proces en de planning stonden vrij vast, toch is MijnBorne2030 vooral een project geweest van working by doing. Toen een studente van de Universiteit Twente haar identiteitsonderzoek presenteerde, wilde de regiegroep toch graag wat meer interviews. Dat gebeurde, maar het project liep daardoor wel een maand vertraging op. Het resultaat, zo bleek later in het proces, is dat we het net niet haalden om de stemming voor de 4 scenario's te houden tijdens de Provinciale Staten verkiezingen. Dat hoort er dan bij en vraagt om creatieve oplossingen. Bij het stembureau kregen mensen een flyer, met 'Zo, die stem telt. En nu nog voor Borne'. Als er interviews werden gegeven, werden die gegeven door regiegroepleden en niet door de gemeente. Regiegroepleden waren ambassadeurs. Zij waren MijnBorne2030.

Wil de burger wel participeren?

Een idee als MijnBorne2030 is natuurlijk geweldig, maar de kans van slagen is van veel factoren afhankelijk. Want, wil de burger wel participeren? Geluiden als 'moeten wij het werk van de overheid gaan doen', komen voor. De kracht van dit project lag vooral in het feit dat de regiegroepleden, met daarin afgevaardigden van de woningbouwvereniging, ondernemers, zorg, onderwijs, sport, welzijn, dorpsraden, wijkverenigingen etc, ambassadeurs werden van het project.

Naast de regiegroep, die de besluiten nam, waren er in de zijlijn ook tal van organisaties die meewerkten en die hun achterban opriepen mee te doen aan MijnBorne2030. De boodschap: 'wij werken mee aan een nieuwe toekomstvisie voor ons Borne. Wil je ook laten weten wat jij belangrijk vindt?'

De kloof tussen overheid en burger werd overbrugd door deze ambassadeurs. Het werd hun toekomstvisie en daarmee een toekomstvisie van de gemeenschap.

MijnBorne2030 is bij de start onder de aandacht gebracht door aan kinderen van alle basisscholen (groepen 5 t/m8) via een tekenwedstrijd te vragen hoe Borne eruit moet zien als zij later groot zijn. Van de prijsuitreiking, waarbij ondernemers belangeloos prijzen beschikbaar

stelden, werd een filmpje gemaakt op Youtube. Deze film kreeg binnen no-time enorm veel bezoekers. MijnBorne2030 was gelanceerd en de naamsbekendheid is, door het consequent blijven gebruiken van die naam, enorm gegroeid.

De scenario's die de regiegroep heeft ontwikkeld zijn op schrift gezet, maar er is ook een campagnefilm gemaakt met een korte samenvatting van de 4 scenario's. Vier kinderen/jongeren, van 4 t/m 19 jaar, riepen mensen op om te gaan stemmen. Deze kleine ambassadeurs gaven MijnBorne, net als de regiegroepleden, een belangrijk gezicht: het gezicht van de gemeenschap!

Het project is met weinig middelen opgezet en er is optimaal gebruik gemaakt van het brede netwerk dat er in de Bornse gemeenschap is.

Het stemmen

Iedereen van 15 jaar en ouder kreeg een stembiljet thuis met een unieke code. Stemmen kon via internet, door de stemkaart terug te sturen per post of door hem te deponeren in een van de stembussen die bij alle supermarkten stonden (herkenning/exposure). Uiteindelijk stemde bijna 25% van de inwoners op 1 van de 4 scenario's. De meeste stemmen kwamen binnen via internet.

Een kritische verslaggever ging in Borne op pad omdat 75% niet had gestemd. Opvallend was dat hij mensen vond die niet hadden gestemd, maar geen mensen die het project niet kenden! "Oh, vergeten, kan het niet meer?", "Ik zit middenin een verhuizing en was mijn kaart kwijt. Door de drukte vergeten een nieuwe te vragen". De burgemeester, die overigens op verzoek van de regiegroep voorzitter was van die regiegroep, reageerde daar als volgt op: "We hebben ook niet aan mensen gevraagd om zomaar een kruisje achter een naam te zetten. We hebben ze gevraagd om vier scenario's door te lezen." De gemeenteraad was enorm tevreden met het resultaat en heeft de winnende visie, Dynamische Dorpen, in september 2011 unaniem vastgesteld.

Nieuwe rol voor de overheid

De gemeente Borne krijgt de komende jaren een andere rol, namelijk die van een regisserende, flexibele en op samenwerking gerichte overheid. In dynamische dorpen staat deze nieuwe rol ook nadrukkelijk benoemd. In Borne wordt de gemeenschap, de civil society, steeds belangrijker.

Uit de evaluatie door de Universiteit Twente, een van de voorwaarden van de Provincie Overijssel bij het verstrekken van de subsidie, blijkt dat

de burgers de manier waarop de gemeenschap bij de totstandkoming van deze visie is betrokken, hoog waarderen. Het vertrouwen in de overheid is toegenomen en meer dan de helft van de ondervraagden is bereid om ook mee te werken aan de uitvoering van de visie.

Het vervolg

In 2012 heeft de gemeente het veiligheidsbeleid als thema opgepakt om dit samen met de burgers, helemaal in lijn met MijnBorne2030, op te stellen. Op de website www.mijnborne2030.nl staat een dynamische agenda waar iedereen projecten op kan plaatsen die invulling geven aan MijnBorne2030 'dynamische dorpen'. Jaarlijks komen gemeenteraad en burgers samen om te praten over de voortgang. Deze visie zal niet in een la verdwijnen.

De maatschappelijke partners die in de regiegroep zaten hebben de visie onderschreven en ook binnen het gemeentehuis is de visie leidend. Beleid wordt steeds getoetst aan dynamische dorpen.

Meer weten?

Meer informatie over MijnBorne2030 is te vinden op www.mijnborne2030.nl.

Hier zijn ook links te vinden naar een aantal presentaties die gegeven zijn (Prezi).

Miranda (M.M.) Mulder
Beleidsadviseur communicatie gemeente
Borne

Twitter: @mirandaMMulder
Linkedin:
nl.Linkedin.com/in/mirandamulder